

TRENDWATCHING door Robert Schuwer

MASS CUSTOMIZATION: VRAAGGERICHT OPEN ONDERWIJS

Door de opkomst van MOOC's en de steeds grotere beschikbaarheid van open leermaterialen bezinnen instellingen voor hoger onderwijs zich op hun rol en positie in een veranderend onderwijsveld. Een veelgehoorde term daarbij is mass customization: het kunnen aanbieden van een onderwijsproduct dat zo goed mogelijk aansluit bij de wensen van de lerende.

Robert Schuwer is universitair hoofddocent aan de Open Universiteit. Sinds 2006 is hij betrokken bij diverse projecten op het gebied van *open educational resources*. Hij is projectleider Content bij het Wikiwijs-programma en is tevens voorzitter van de special interest group OER van SURF.

> **Meer informatie**
www.robertschuwer.nl

Deze aandacht komt ook door steeds grotere potentiële mogelijkheden om een studie of opleiding via meerdere aanbieders te volgen, waarbij cursus, onderwijs en certificering bij verschillende aanbieders ligt. Voor een instelling is mass customization een mogelijkheid aantrekkelijk te blijven voor je doelgroep: het is een vorm van open onderwijs waarbij je open bent voor de vraag van de lerende.

Bij mass customization is zowel het produceren van onderwijs door een instelling als het creëren van een leerpad door een lerende zodanig complex, dat ICT-ondersteuning essentieel is. Hier kunnen we veel leren van de industrie. Met de toenemende mogelijkheden van ICT is die al sinds de jaren zeventig bezig mass customization gerealiseerd te krijgen. Een goed voorbeeld daarvan is de auto-industrie. Een klant die op zoek is naar een auto bezoekt de website van een fabrikant en configureert daar het exemplaar van zijn of haar keuze. Een mooi voorbeeld van zo'n configurator is die van Volkswagen (www.volkswagen.nl/configurator). De auto zelf is opgebouwd uit talloze modules, waarbij er vele regels zijn die combinaties van modules verplichten of juist uitsluiten.

Achter de schermen zijn geavanceerde databases nodig om de gegevens over de modules beheersbaar in op te slaan, zodat het bij wijzigingen in het aanbod relatief eenvoudig is deze wijzigingen snel aan de klant aan te bieden. Het product dat de klant uiteindelijk bestelt zal in de meeste gevallen niet 100% aan zijn of haar vraag voldoen. Zo kan ik bij een Volkswagen Passat niet voor een aangepaste vering kiezen. Zou ik dat graag willen, dan moet ik naar een andere fabrikant die dat wel in zijn aanbod heeft, of ik laat het 'echt' als maatwerk maken (maar dan kost het mij ook aanzienlijk meer).

Voor het onderwijs zal het de kunst zijn een goed evenwicht te vinden tussen hoever je gaat in het flexibel aanbieden van je onderwijs enerzijds en de beheersbaarheid van het productieproces anderzijds. Flexibiliteit van het onderwijs wordt bepaald door zowel de variëteit in het aanbod van content als de flexibiliteit van de organisatie. Wanneer de flexibiliteit echter doorwerkt tot op paragraafniveau van de content, levert dat een bijna onbeheersbaar productieproces voor leermateriaal op.

Onderzoeken naar en experimenteren met configuratoren, voortbouwend op wat al is bereikt en geleerd in de industrie, is nodig. Voor de modellering van het onderwijsproduct kan IMS Learning Design (voortgekomen uit prille experimenten die de Open Universiteit deed rond 2000) een goede basis zijn. De instelling die in 2020 het beste in staat zal zijn te voldoen aan de individuele vraag van lerenden zou wel eens spekkoper kunnen zijn!

AGENDA

www.surf.nl/academy

**LEARNING ANALYTICS
SUMMER INSTITUTE**
04.07.2013 + 05.07.2013

**MASTERCLASS OPEN
EDUCATIONAL RESOURCES**
24.09.2013

**WORKSHOP TRAINING
TRANSITS II**
02.10.2013 + 04.10.2013

**TRAINING TRANSITS
VOOR CSIRT'S**
09.10.2013 + 10.10.2013